

Franz Kafka

Procesul

Traducere și studiu introductiv
de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX

CUPRINS

Autoritate postumă și vinovăție erotică în *Procesul*
(*studiu introductiv de Lucian Pricop*) / 7
Notă asupra ediției / 39

PROCESUL / 39

Arestarea / 41
Conversația cu doamna Grubach,
    apoi cu domnișoara Bürstner / 61
Primul interogatoriu / 78
În sala goală. Studentul. Grefa tribunalului / 100
Bătăușul / 131
Unchiul. Leni / 140
Avocatul. Industriașul. Pictorul / 166
Negustorul Block. Renunțarea la avocat / 227
În catedrală / 269
Sfârșitul / 297

Anexă / 305

Prietena domnișoarei B. / 307
Procurorul / 317
[La Elsa] / 325
Lupta cu directorul-adjunct / 327
Casa / 332
Călătoria la mama / 337

PROCESUL

ARESTAREA

Despre Josef K. se pare că cineva răspândise o calomnie, fiindcă, deși nu făcuse nimic rău, într-o dimineață se trezi arestat. În ziua aceea, bucătăreasa doamnei Grubach, gazda lui, care îi aducea micul-dejun în fiecare dimineață, la ora opt, nu mai apăru ca de obicei. Așa ceva nu se întâmplase niciodată până atunci. K. mai zăbovi o clipă, întins pe pernă, și zări cum bătrâna de vizavi îl urmărea cu o curiozitate neobișnuită. Flămând și ușor nedumerit, sună. Imediat se auzi o bătaie în ușă și, fără alte explicații, în cameră intră un bărbat pe care K. nu-l mai văzuse vreodată prin casă. Străinul era bine făcut, purta un costum închis la culoare, strâns pe corp – de tipul celor de călătorie – cu cordon, pliuri, buzunare, cataramă și nasturi, care-i dădeau o alură practică, dar fără un scop anume vizibil.

– Cine sunteți dumneavoastră? întrebă K., sprijinindu-se în coate.

Omul nu răspunde direct, de parcă prezența lui acolo era firească și acceptată, și spuse doar:

– Ați sunat?

– Anna trebuia să-mi aducă micul-dejun, replică K., încercând în tăcere, cu atenție, să deslușească cine ar putea fi necunoscutul. Dar acesta nu-i lăsa prea mult

răgaz pentru observații și, apropiindu-se de ușă, o întredeschise și spuse către cineva aflat foarte aproape, chiar dincolo de prag:

– Vrea ca Anna să-i aducă micul-dejun.

Din camera alăturată se auzi un râset înfundat; după sonoritate, părea că acolo se află mai multe persoane. Deși râsul n-avea cum să-i aducă necunoscutului nicio informație nouă, acesta îi răspunse lui K. pe un ton oficial:

– Nu se poate.

– Asta e ceva nou, spuse K. și sări din pat, trăgându-și în grabă pantalonii. Aș fi tare curios să aflu cine sunt oamenii din camera cealaltă și cum va explica doamna Grubach faptul că le-a permis să mă deranjeze în halul ăsta.

Pentru o clipă, îi trecu prin minte că poate n-ar fi trebuit să spună toate acestea cu voce tare, pentru că, astfel, părea că recunoaște implicit autoritatea străinului asupra lui. Dar nu acordă prea multă importanță acestei idei. Totuși, celălalt înțelese exact ceea ce n-ar fi trebuit și îi spuse:

– Nu v-ar fi mai bine să rămâneți în cameră?

– Nu vreau nici să rămân aici și nici să vă mai aud vocea până nu-mi spuneți cine sunteți.

– Aveam cele mai bune intenții, spuse străinul și deschise brusc ușa.

Camera alăturată, în care K. păși ceva mai ezitant decât ar fi dorit, părea la prima vedere aproape neschimbată față de cum o știa din ajun. Era salonul

doamnei Grubach; poate că azi, printre mobilele înghe-suite, perdelele de dantelă, porțelanurile delicate și foto-grafiile de familie, se făcuse un pic mai mult loc decât de obicei, dar diferența nu era deloc izbitoare. Ceea ce schimba cu adevărat atmosfera era prezența unui bărbat necunoscut, care stătea lângă fereastra deschisă, cu o carte în mână. Când K. intră, omul ridică privirea, ca și cum ar fi așteptat acel moment.

– Ar fi trebuit să rămâneți în camera dumneavoastră. Nu v-a spus Franz?

– Ce anume doriți de la mine? întrebă K., aruncând câte o privire când spre necunoscutul de la fereastră, când spre Franz, care stătea nemișcat în cadrul ușii. Prin fereastra deschisă, bătrâna de vizavi, condusă parcă de o curiozitate senilă, se așezase chiar în față, să nu scape niciun detaliu.

– Ar trebui, totuși, să discut cu doamna Grubach... spuse K. și făcu un gest de parcă ar fi vrut să înainteze, deși nimeni nu îl ținea. Dar omul de la fereastră interveni, aruncând cartea pe masă și ridicându-se:

– Nu aveți voie să plecați. Sunteți arestat.

– Asta îmi pare și mie. Dar pentru ce mai exact?

– Nu suntem aici ca să vă oferim explicații. Întor-ceți-vă în camera dumneavoastră și așteptați. Ancheta a început și veți afla totul la momentul potrivit. Chiar îmi încalc atribuțiile vorbindu-vă atât de prietenos. Sper doar că nu ne aude nimeni, în afară de Franz, care, deși i s-a spus clar să se poarte sobru, e la rândul lui prea ama-bil cu dumneavoastră. Dacă ați avut așa noroc la

repartizarea paznicilor, poate vă va merge la fel și mai departe.

K. făcu un pas înapoi, voind să stea jos, dar observă că, în afara scaunului de la fereastră, nu mai era nimic pe care să se poată așeza.

- Veți recunoaște mai târziu că v-am spus doar adevărul, începui Franz și se apropie de el împreună cu celălalt bărbat.

Pe K. îl derută mai ales acest al doilea paznic, care-l bătu pe umăr într-un gest familiar. Apoi, cei doi îi examinară cămașa de noapte, remarcând că, de acum înainte, va trebui să poarte una de calitate mai slabă. Îi promisera însă că vor păstra cu grijă lenjeria sa actuală și i-o vor restitui dacă procesul se va încheia favorabil pentru el.

- Cel mai bine ar fi să ne dați nouă lucrurile dumneavoastră, îi spuseră. La magazie se comit mereu nereguli și, oricum, după un timp, lucrurile sunt vândute, indiferent de mersul procesului. Iar aceste procese pot dura ani întregi. Sigur, primești o despăgubire, dar prețul nu e stabilit după valoarea obiectului, ci după cât de mare e mita. Și, cum știm din experiență, suma scade pe măsură ce trece dintr-o mână în alta.

K. nici măcar nu-i asculta cu adevărat. Nu mai punea mare preț pe dreptul de a-și păstra lucrurile. Îl preocupa cu totul altceva: să înțeleagă situația. Dar în prezența celor doi paznici, nu reușea nici măcar să-și adune gândurile. Burta celui de-al doilea paznic, evident doar un paznic ca și primul, i se lipea din când în când

de trup într-un mod prea prietenos. De câte ori ridica ochii, dădea peste o față osoasă, disproporționată față de corp, cu un nas mare, strâmb, care părea să aibă propria lui personalitate și să colaboreze cu Franz în mod independent.

„Ce oameni sunt ăștia?“, își spunea K. „Ce vor? Cui se supun?“ Trăia totuși într-un stat de drept. Legile se respectau. Cine își permitea să-l atace în propria locuință? Era adevărat că, de obicei, lua lucrurile ușor, că nu credea în pericol decât atunci când îl simțea direct și nu făcea planuri de apărare, nici când era amenințat. Dar acum, simțea că nu era momentul să rămână pasiv. Era posibil, da, să fie o farsă. O glumă pusă la cale de colegii de la bancă, poate chiar pentru că azi era ziua lui – împlinea treizeci de ani. Ar fi fost suficient poate să le râdă în față, într-un anume fel, și paznicii s-ar fi alăturat râsului. Păreau oricum niște oameni adunați de pe stradă. Și totuși, ceva îl făcuse, din prima clipă când îl văzuse pe Franz, să decidă să nu cedeze deloc, să nu lase din mână nici cel mai mic avantaj. Nu-l mai interesa dacă cineva va spune că n-a înțeles o glumă. Își amintea câte greutateți suferise din cauza unor incidente aparent minore, în care se purtase prea neglijent. Nu voia să repete greșelile. Dacă era o comedie, avea s-o joace până la capăt. Era încă liber.

– Îmi dați voie? întrebă K. și, strecurându-se iute printre cei doi, se întoarse în camera lui.

– Pare că are minte, spuse unul dintre paznicii.

Franz Kafka

Metamorfoza

Traducere și studiu introductiv
de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX

CUPRINS

Insecta nu trebuie desenată
(studiu introductiv de Lucian Pricop)

7

Notă asupra ediției

33

METAMORFOZA

35

Insecta nu trebuie desenată

Statutul de recitativ al primei fraze din *Metamorfoza*¹ este incontestabil, iar această stare de lucruri nu se datorează doar celor peste 40 000 de cărți de literatură kafkologică, nici inombrabilelor articole științifice sau de popularizare dedicate acestei proze. Poate tocmai de aceea, expresia „einem ungeheuren Ungeziefer“ („o gânɡanie monstruoasă“ în traducerea noastră, respectiv „un gânɡac uriaș“ la Mircea Ivănescu sau „o gânɡanie înspăimântătoare“ la Mihai Isbășescu) crispează încă, dar și creează concomitent repulsie și fascinație.

Inițial, pentru Kafka, *Metamorfoza* (pe care a creat-o între 17 noiembrie și 7 decembrie 1912) avea structura și întinderea unei povestiri, dar, în timp ce scria, a fost cuprins de dorința autoficțiunii, ceea ce a modificat genul literar și a extins textul spre

---

¹ „Als Gregor Samsa eines Morgens aus unruhigen Träumen erwachte, fand er sich in seinem Bett zu einem ungeheuren Ungeziefer verwandelt.“

complexitatea unei nuvele. Într-o scrisoare către Felice Bauer, iubita lui, datată 23 noiembrie 1912, Kafka vorbește despre o „povestioară, care e pusă deoparte [...] și care începe să se dezvolte pe tăcute într-o povestire mai mare.”²

La un moment dat, se decide și le citește prietenilor doar prima parte, aceștia având convingerea că textul pe care-l ascultau era textul integral, că povestirea e completă. În 1914, Robert Musil îl solicita pe Kafka să colaboreze la *Die Neue Rundschau*, revistă la care Musil era redactor. Acesta intenționează să publice povestirea în revistă și-i cere lui Kafka să intervină asupra textului și să taie aproape o treime, ceea ce, spre uimirea sa, Kafka chiar face. Din cauza izbucnirii Primului Război Mondial, Musil nu ajunge să includă textul în paginile *Die Neue Rundschau*, așa încât *Metamorfoza* este publicată pentru întâia oară în revista lunară *Die weissen Blätter*, gazetă literară expressionistă editată de René Schickele (anul 2, nr. 10, octombrie 1915, Leipzig). În *Jurnal*, Kafka menționează la 23 ianuarie 1914 că „viața regulată, destul de activă și cu puține variații, pe care am dus-o în ultimele zile (lucrarea de la birou despre «întreprindere», grijile lui A. în legătură cu logodnica lui, sionismul Ottlei, plăcerea de a vedea fetele la conferința

---

² Franz Kafka, *Scrisori către Felice*, traducere de Radu Gabriel Pârvu, Pandora M, București, 2022, p. 97.

lui Salten-Schildkraut, lectura memoriilor lui Thürheim, scrisorile către Weiß și Löwy, corectura la *Metamorfoza*) mă determină pur și simplu să mă concentrez și îmi dau un pic de fermitate și de speranță. „Corectura la *Metamorfoza*“, pentru că era pregătită, probabil, în vederea publicării la Editura Kurt Wolff, unde a și apărut în volum, în noiembrie 1915³, ca număr dublu, 22-23, al seriei „Der jungste Tag“.

Într-o zi de duminică, la 24 noiembrie, într-o duminică, Kafka îi scrie lui Felice Bauer, despre relația surprinzătoare pe care o are cu textul nuvelei: „Iubito, ce povestire nemaipomenit de scârboasă e totuși asta pe care acum o pun iarăși deoparte, spre a mă destinde gândindu-mă la tine! Acum povestirea a trecut deja de jumătate și, în general, nici nu sunt nemulțumit de ea, dar e dezgustătoare peste măsură, iar asemenea chestii, vezi, vin din aceeași inimă în care locuiești tu și pe care-o suporti drept sălaș. Să nu fii tristă din cauza asta, căci, poate, cine știe, pe măsură ce scriu și mă eliberez mai mult, voi deveni mai curat și mai demn de tine; cu siguranță însă, mai sunt multe de aruncat din mine, iar nopțile nu pot fi niciodată îndeajuns de lungi pentru această treabă, altminteri extrem de plăcută.“⁴

---

³ Pe copertă apare anul 1916 probabil din rațiuni de marketing editorial.

⁴ Franz Kafka, *Scrisori...*, ed. cit., p. 99.

De altfel, de fiecare dată când Kafka se referă la *Metamorfoza*, acesta vorbește despre disconfort, repulsie, tulburare. Tot în scrisorile către Felice, există aceste accente de mare intensitate, de profundă insatisfacție.

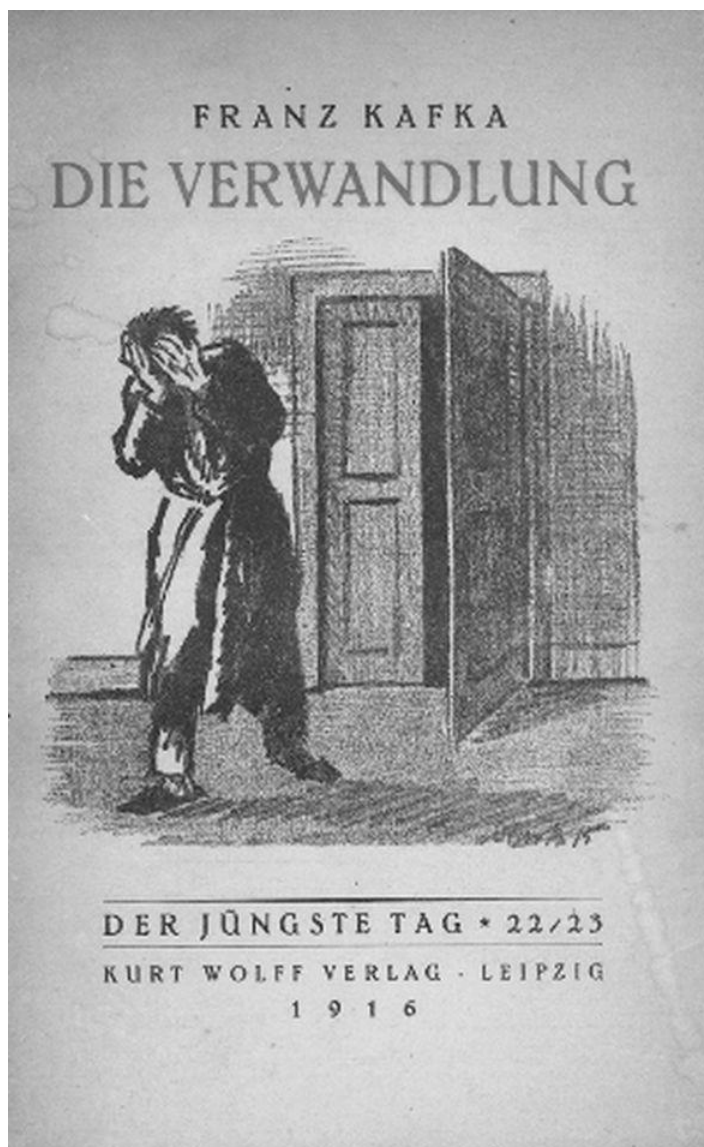
La 7 decembrie 1912, încheierea lucrului la *Metamorfoza* e trăită contradictoriu ca o eliberare, dar și o nemulțumire: „Praga, 6/7 decembrie 1912, vineri/sâmbătă. [...] Ascultă-mă, iubito, povestioara mea este gata, numai că finalul scris astăzi nu mă bucură deloc, ar fi putut fi mai bun, nu-ncape nicio îndoială. Legat de acest regret, mă gândesc imediat și, firește, în mod stăruitor la faptul că te am pe tine, iubito; deci am o a doua justificare să trăiesc; dar rămâne rușinea de a-mi găsi doar în existența iubitei temeiul de a fi.”⁵

Și în jurnal, doi ani mai târziu, relația scriitorului cu propriul text este aceeași: „19.I.14. La birou, spaima alternează cu conștiința de sine. În rest, mai încrezător. O mare aversiune față de *Metamorfoza*. Finalul ilizibil. Aproape că și structura e defectuoasă. Ar fi ieșit mult mai bine dacă n-aș fi fost stânjenit atunci de acea călătorie de afaceri.”⁶

---

⁵ Idem, 157.

⁶ Franz Kafka, *Jurnal*, ediția a III-a, traducere, ediție îngrijită și note de Radu Gabriel Pârvu, Pandora M, București, 2021, p. 419.

În momentul preparativelor pentru tipar, în 1915, Kafka a cerut ca insecta să nu fie reprezentată pe carte; iar faptul că a interzis imaginile cu Gregor Samsa⁷ pe coperta primei ediții a *Metamorfozei*, insistând că „insecta nu trebuie desenată. Nici măcar să nu se vadă de la distanță.“ are o explicație plauzibilă. Coperta ediției din 1915, cu un desen de Ottomar Starke, prezintă, în schimb, un bărbat cu aspect perfect normal, tulburat de parcă și-ar fi imaginat o transformare teribilă.

Prezențele obsesive ale gândacului în textele lui Kafka, cele epistolare, diaristice, asumat ficționale, trebuie puse în relație, nefiind nici întâmplătoare și nici străine unele de altele.

Către sfârșitul *Scrisorii către tata* (1919), Kafka vede confruntarea cu propriul tată într-o manieră, care, cel puțin pentru comparația între regnuri, merită reprodușă: „Recunosc, acum, că noi suntem în luptă unul cu altul, însă lupta poate fi de două feluri. Lupta cavalească, în care niște adversari independenți își măsoară puterile, fiecare pentru sine, pierde pentru sine, învinge pentru sine. O luptă de gângăanii, de gândaci, care nu numai că se înțeapă, dar, pentru a-și ține

---

⁷ Numele Samsa este evident un calc după Kafka. Acest lucru poate fi o confirmare pentru dimensiunea foarte „personală“ a istoriei de viață (personală) inclusă în text.

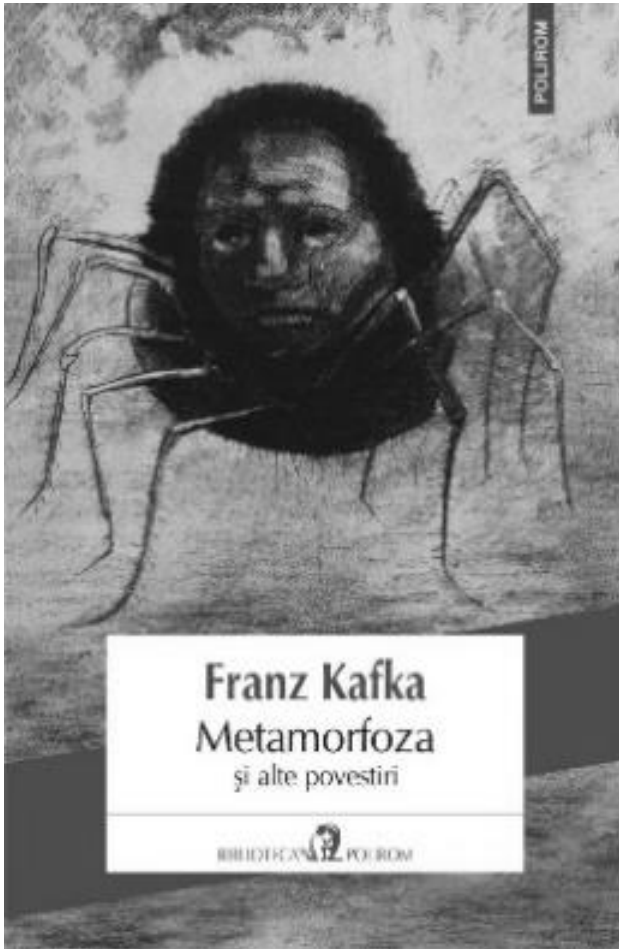
viața, fiecare sugerează sângele celuilalt. Asta înseamnă în fond ceea ce face militarul de carieră, și asta ești tu.”⁸ Într-un alt moment al aceleiași *Scrisori...*, Kafka își amintește că tatăl său obișnuia să-l numească pe actorul Isac Löwy gândac: „Oameni nevinovați, copilăroși, ca de exemplu actorul de limbă idiș Löwy, au avut de suferit din cauza asta. Fără să-l cunoști măcar, l-ai comparat într-un mod de-a dreptul oribil – pe care am reușit acum să-l uit – cu un gândac și, cum se întâmplă mereu cu oamenii la care țineam eu, găseai automat la îndemână proverbul cu câinele și puricii.”⁹ Împrumutându-i tatălui său cuvântul „gândac”, Kafka face o trimitere implicită la textul scris cu șapte ani înainte.

Tocmai din pricina recurenței acestui cuvânt (gândac) mai toate edițiile germane și cele mai multe dintre traduceri în limba engleză, franceză, turcă, italiană, spaniolă, română folosesc drept element grafic o insectă.

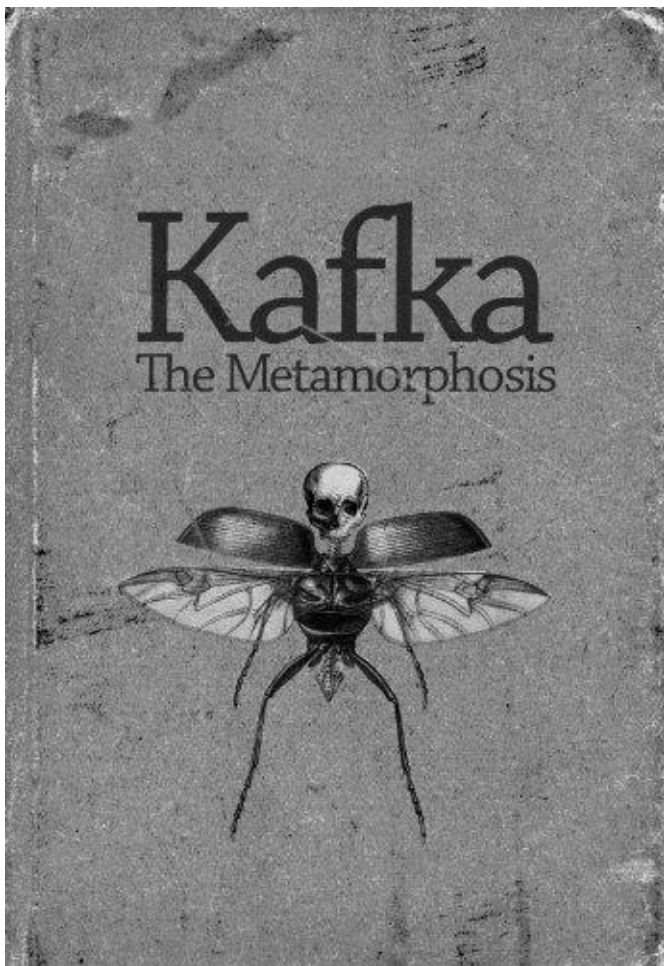
---

⁸ Franz Kafka, *Scrisoare către tata*, traducere de Mircea Ivănescu, postfață de Ioana Pârvulescu, Editura Humanitas Fiction, București, 2016, pp. 93-94.

⁹ Idem, p. 18.

Coperta volumului *Metamorfoza și alte povestiri*, Polirom, Iași, 2019, folosește o lucrare în cărbune a pictorului simbolist francez Odilon Redon, *L'Araignée qui pleure* (*Păianjenul plâns*), din 1881. Interesant că desenul lui Redon este anterior textului kafkian.

Un ebook Kindle Edition în limba engleză din 2010 are drept ilustrație de copertă o insectă zburătoare cu craniu uman. Succesul acestui discurs figurativ este validat și de comercializarea acestei concepții grafice ca tablou imprimabil pentru birou.

Ceva mai aproape de zoologic este conceptul de copertă de la Fingerprint Publishing din 2017, unde elementul de ambiguitate este anulat în favoarea entomologicului.

Franz Kafka

În colonia penitenciară

Traducere și studiu introductiv
de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX

Eu nu sunt nimic altceva decât literatură

Într-o scrisoare adresată editorului său, Kurt Wolff, datată 4 septembrie 1917, Franz Kafka refuză publicarea nuvelei *In der Strafkolonie* [*În colonia penitenciară*], localizând în paginile de final ale textului unele erori de construcție, improvizații care ar fi afectat întregul:

„În ce privește *der Strafkolonie*, există poate o neînțelegere. Eu n-am pretins niciodată cu inima cu totul deschisă publicarea povestirii. Cu două sau trei pagini înainte de sfârșitul ei sunt niște cârpe, faptul că ele există acolo arată o deficiență mai serioasă, undeva, acolo, e un vierme care face să fie găunos însuși plinul povestirii.“¹

---

¹ Franz Kafka, *Opere complete*, vol. 4, *Scrisori*, Editura Univers, București, 1998, p. 146. Pentru acuratețea mesajului, reiau aici un fragment din originalul scrisorii: „Hinsichtlich *der Strafkolonie* besteht vielleicht ein Mißverständnis. Niemals habe ich aus ganz freien Herzen die Veröffentlichung dieser Geschichte verlangt. Zwei oder drei Seiten kurz vor dem Ende sind Machwerk, ihr

Autodiagnosticul violent „Machwerk“ (cârpeli) se bazează pe o înțelegere particulară a acestei proze, pe care o invocă în vederea cauționării amânării publicării:

„Oferta dumneavoastră de a face să apară istorisirea în același fel cu *Medicul de țară* [*Ein Landarzt*] este, firește, foarte atrăgătoare și mă flatează într-o asemenea măsură, încât mă face să mă simt aproape fără apărare – cu toate acestea, vă rog ca, cel puțin pentru moment, să n-o publicați. Dacă v-ați situa în punctul meu de vedere și ați vedea povestirea cum o văd eu, n-ați mai recunoaște în rugămintea mea vreo consecvență de vreun ordin special. De altfel, dacă puterile mă vor mai susține măcar pe jumătate, veți primi de la mine lucrări mai bune decât *În colonia penitenciară*.“²

Kafka intervine pe textul care era în manuscris de câțiva ani, fiind elaborat în octombrie 1914. Abia în octombrie 1919 este tipărit într-o formă remaniată.

Relația sa cu această proză are o istorie bogată: Kafka a citit public *În colonia penitenciară* în

---

Vorhandensein deutet auf einen tieferen Mangel, es ist da irgendwo ein Wurm...“

² Franz Kafka, *Opere complete*, vol. 4, ed. cit, p. 146.

2 decembrie 1914³; iar în noiembrie 1916 repetă lectura la Galeria Goltz din München.

Manuscrisul bătut la mașină era pregătit încă din aprilie 1915, fiindu-i trimis lui Kurt Wolff în vara anului 1916. Tot atunci, într-o scrisoare, Kafka pledează pentru publicarea separată a *Das Urteil (Verdictul)* și a *In der Strafkolonie*, nefiind de acord cu tipărirea lor împreună: „Dacă *Verdictul* și *În colonia penitenciară* ar putea să apară împreună în seria «Sfârșitul lumii», asta-i o întrebare care nici nu intră poate în discuție, căci e sigur că, de fapt, *În colonia penitenciară* ajunge din belșug pentru un mic volum separat, chiar și după criteriile propuse în scrisoarea dumneavoastră. Aș mai putea adăuga doar că *Verdictul* și *În colonia penitenciară* ar reprezenta, după cum simt eu, doar o legătură neplăcută.“⁴

Autorii *Enciclopediei Franz Kafka*⁵ sugerează că amânarea publicării povestirii ar fi avut și alte cauze, pe lângă impresia scriitorului că finalul ar fi ratat.

---

³ „După-masă la Werfel cu Max și Pick. Le-am citit *Colonia penitenciară*; nu tocmai nemulțumit, exceptând greșelile prea evidente și de neînlăturat.“ (Franz Kafka, *Jurnal*, traducere de Radu Gabriel Pârvu, Editura Rao, București, 2006, p. 423.)

⁴ Franz Kafka, *Opere complete*, vol. 4. *Scrisori*, ed. cit., p. 136.

⁵ Richard T. Gray, Ruth V. Gross, Rolf J. Goebel, Clayton Koelb, *A Franz Kafka Encyclopedia*, Greenwood Press, Westport, Connecticut, 2005, p. 134.

Kafka și-a dat acordul ca nuvela să apară în revista *Marsyas*, însă, deși într-unul din numerele din 1917 era anunțată publicarea într-o ediție viitoare, revista și-a încetat apariția, iar nuvela nu a mai fost imprimată. Corespondența din octombrie 1915 cu editorul Kurt Wolff arată intenția scriitorului de a reuni *Verdictul*, *Metamorfoza* și „poate o altă nuvelă”⁶ într-un volum intitulat *Strafen* [*Pedepse*].

În 1918, după revizuirea manuscrisului, Kafka îi expediază lui Kurt Wolff o scrisoare în care își exprimă acordul cu privire la publicare și trimite manuscrisul la editură:

„Mult stimate domnule Kurt Wolff,

Aproape cu primele trăsături de condei după o lungă ședere în pat vă mulțumesc din inimă pentru prietenoasa dumneavoastră scrisoare. Cu privire la publicarea *În colonia penitenciară* sunt de acord bucuros cu ceea ce intenționați dumneavoastră. Manuscrisul l-am primit, am scos o piesă scurtă și îl trimit astăzi îndărăt editurii.

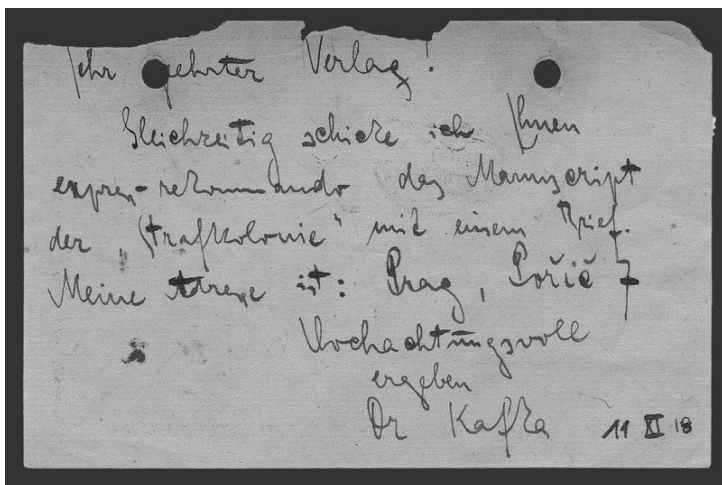
Salutări cordiale, al dumneavoastră devotat,

Dr. Kafka”⁷

---

⁶ Franz Kafka, *Opere complete*, vol. 4, *Scrisori*, ed. cit., p. 124.

⁷ *Ibidem*, p. 219.

Carte poștală trimisă de Franz Kafka editorului Kurt Wolff
(11 noiembrie 1918)

„Stimate editor, În același timp, vă trimit prin recomandată
expres manuscrisul pentru «Colonia penitenciară» cu o
scrisoare. Adresa mea este Praga, Pořič 7,
Cu deosebită considerație,

Dr. Kafka 11 XI 18“

Sunt și câteva indicații de ordin redacțional și
tehno-redacțional, la care Kafka ține, unele din păcate
neglijate în edițiile postume ale prozei:

„Vă trimit manuscrisul oarecum prescurtat al
Colonei [penitenciare]. Sunt pe deplin de acord cu
intențiile domnului Wolff în ceea ce privește
publicarea. Vă rog să țineți seama că după paragraful
ce se termină cu «pironul mare de fier» (pagina 28 a

manuscrisului) trebuie introdus un spațiu mai mare, care ar putea fi umplut cu steluțe sau în orice alt fel.

Cu stimă, al dumneavoastră,

Dr. Kafka⁸

Dar o încurcătură a poștei provoacă o nouă amânare a publicării: manuscrisul nu ajunge la destinație.

Kafka îi scrie și lui Max Brod, rugându-l să facă o reclamație, deoarece „n-am știut niciodată cum se rezolvă treburile astea cu poșta, cu noua poștă de stat chiar că nu mai știu deloc.”⁹

Traseul nuvelei spre tipar nu a fost unul lin, așa cum nici relația scriitorului cu textul nu a fost lipsită de stări conflictuale. O serie de însemnări din jurnal din vara lui 1917 arată că în acea perioadă Kafka se afla în căutarea unui final pentru nuvela sa.

Intenția editorului de a face un volum cu *Verdictul*, *Metamorfoza* și *În colonia penitenciară* are, pentru Walter Sokel, o explicație transparentă în ceea ce ține de supratema vinovăției & pedepsei.¹⁰ Instanța nu are funcție deliberativă în aceste trei texte, ci cu precădere punitivă, așa încât, pe rând, tatăl, familia,

---

Ibidem, pp. 219-220.

⁹ Franz Kafka, *Opere complete*, vol. 4, *Scrisori*, p. 220.

¹⁰ Walter Sokel vede *In der Strafkönig* drept o sistematizare a ideii „de fond a două dintre fanteziile punitive anterioare.” (Walter H. Sokel, *The Myth of Power and the Self*, Wayne State University Press, Detroit, 2002, p. 48)

respectiv mașina de tortură ghidată de un ofițer dependent de supliciul public, acționând ca agenți ai pedepsei. Sokel vede în inventatorul de drept al mașinii de tortură, fostul comandant al coloniei, contractul de reprezentare al autorității, care trece de la indivizi, la asocieri determinate sociologic, până la construcții abstracte care stabilesc și reglează sistemul penal; în această trecere, „*Colonia* este primul pas în extinderea pe care Kafka o face pornind de la familia empirică spre societate, națiuni și specii, prezente în opera sa ulterioară.”¹¹ Încă din 1964, Sokel pune o cezură între textele expresioniste de tinerețe și cele parabolice de la maturitate.¹²

Între interpretările multiple pe care le-a avut *In der Strafkolonie*¹³, una dintre cele mai ofertante pentru înțelegerea socio-istorică a nuvelei îi aparține lui Walter Müller-Siedel¹⁴, care citește textul ca pe un document, un excerpt al ideilor de justiție, de

---

¹¹ Ibidem.

¹² Walter H. Sokel, *Franz Kafka: Tragik und Ironie*, Langen/Muller, München, 1964, p. 103.

¹³ Pentru o trecere diacronică a textelor critice, vezi Richard T. Gray, „Disjunctive Signs: Semiotics, Aesthetics, and Failed Mediation in Kafka’s «In der Strafkolonie»“, în James Rolleston (ed.), *A Companion to the Works of Franz Kafka*, Camden House, Columbia, 2002, pp. 213-245.

¹⁴ Walter Müller-Siedel, *Die Deportation des Menschen: Kalkas «In der Strafkolonie» im europäischen Kontext*, Metzler, Stuttgart, 1986, pp. 87, 111, 160.

dreptate, de pedeapsă cu moartea și de teroare susținută de aparatul de stat. De altfel, este foarte ușor de pus în relație biografică Primul Război Mondial, perioadă pe care o trăiește într-un mod dramatic Kafka și care coincide cu momentul elaborării povestirii, cu semnificațiile politice, nuvela fiind citită în mod frecvent ca metaforă istorică:

„În *colonia penitenciară* se petrece într-un timp istoric – colonia este o posesiune mai mult sau mai puțin recognoscibilă a unei puteri europene de la sfârșitul secolului al XIX-lea sau începutul secolului XX – mai degrabă decât în dimensiunea subiectivă atemporală în care protagoniștii narațiunilor onirice ale lui Kafka se trezesc în afara timpului istoric.“

De fapt, subiectul este istoria religioasă a lumii, recapitulată într-o opoziție categorică: timpurile vechi vs. timpurile noi (într-o colonie penitenciară). În povestirile lui Kafka, interesul pentru spiritual este privit „în termeni istorici mai degrabă decât prin intermediul unui individ care experimentează dispararea întunericului spiritual în atemporalitatea sufletului său. Este o alegorie istorică.“¹⁵

Puterea de fascinație a acestei povestiri cu încărcătură semnificativă în ce ține de transformările istorice a fost justificată și prin agregarea punitivă a

---

¹⁵ Martin Greenberg, *The Terror of Art: Kafka and Modern Literature*, Basic Books, New York, 1968, p. 108 (t.n.).

cuvintelor, forța lor de a acționa, de a determina schimbări de regim juridic. Personajele lui Kafka trec de la statutul de nevinovat la cel de condamnat la moarte prin mijlocirea limbajului. Una dintre prozele subordonate meta-temei pedepsei poate fi mesagerul unui nou status, pentru că „*Marea schimbare a norocului*, la care se face referire în text nu este pur și simplu înlocuirea unei victime cu alta, ofițerul învins eliberând condamnatul și luându-i de bunăvoie locul sub grapă. Este o pildă despre trecerea de la un sistem moral la altul, de la tortură la liberalism, de la un etos al pedepsei la unul al compasiunii.”¹⁶

Călătorul se legitimează ca exponent al gândirii libere și rezonabile, este un rațional pentru care cunoașterea începe de la anumite „idei înnăscute“, ca la Descartes sau la Spinoza, și se plasează critic față de utilizarea violenței în rezolvarea crizelor lumii. Impermeabil la mesajul profund ideologizat al ofițerului, el însuși determinat ideologic de fostul comandant, călătorul este adversarul angrenajului conflictual al vecinătății spațio dar mai ales temporale a Primului Război Mondial, ceea ce poate fi interpretat ca o poziționare ironică față de Marele

---

¹⁶ Patrick Reilly, *Kafka*, în Harold Bloom (ed.), *Franz Kafka. Bloom's Modern Critical Reviews*, Infobase Publishing, New York, 2010, pp. 171-172.